

DOMĀ•CĀ•NĀ•SILĀ• - OĀĀ SE VLASTNĀŠ JEDNĀ•?

NedĀle, 22 duben 2007

"Kdybych si mohla vybrat mezi tĀlesným a slovním týráním, vybrala bych si bití, uvedla jedna z obĀtí. Po nĀm zĀstanou alespoĀ viditelné následky, máte dĀkaz a lidé vás moĀná politují. Slovní týrání vás mĀĀe dovést na pokraj iluství, ale nikdo vám neuvĀĀ, protoĀe rány nejsou vidĀt. Āijete v permanentní hrĀze, kdy klapnou dveĀme a partner se vrátí domĀ." Co vĀechno vlastnĀ víme o domácím násilí?

Domácí násilí Od jiných druhĀ agrese se odlišuje hlavnĀ tím, proti komu je zamĀĀeno (mezi obĀtí a pachatelem intimní, emocionální vztahy a také emocionální a materiální závislost) a kde se odehrĀvá (v soukromí, tam, kde ĀlovĀk obvykle hledá bezpeĀí)

- Dynamika domácího násilí prochází vývojem, který je typický dlouhodobostí, opakováním a témĀĀ kaĀdodenní pĀĀitím násilí. (nejedná se jen o pĀĀimé fyzické útoky, ale je to celý komplex taktik, kterými si násilník dokazuje pĀĀevahu a ovládá partnerku)

- Na poĀátku se vĀtšinou neobjeví fyzické útoky – spíše je to nenápadná snaha mít partnerku pro sebe, vzbudit v ní pocit, Āe ji má opravdu rád. Dochází k postupnému izolování Āeny od vlastního sociálního okolí (rodina, pĀĀatelé), pozdĀji se objeví pĀĀimé zákazy.

- Āena je postupnĀ psychicky deptána, poniĀována, objevuje se fyzické násilí – drobné útoky, které obĀĀ zpoĀátku omlouvá jako nahodilé. Pokud v této chvíli neprojeví rozhodující odpor, agresor zaĀne intenzitu útokĀ stupĀovat a zkracovat intervaly mezi nimi.

- Po útoku následují projevy lítosti, sliby, Āe se to nebude opakovat, hezké chování k partnerce. Āena jej omlouvá, pĀĀipisuje jeho útoky vnĀjším faktorĀm (únava, pĀĀetaĀení, zlost, problémy v práci apod.).

Násilí se objeví znovu, znovu dojde na omluvy a odpuštĀní partnerky, která postupnĀ zaĀne ze stávající situace obviĀovat sama sebe.

- Tento jev je pojmenovaný jako „cyklus násilí“, ve vztahu se neustále opakuje (s rĀznými obmĀami) a v takovémto bludném kruhu se mĀĀe Āena nacházet mnoho let neĀ sebe odvahu k Āmešení (vliv na to má i pĀĀedcházející dĀsledná separace od okolí, pocity studu a Āastého nepochopení popĀĀ. kritiky z okolí – mĀĀe to vést aĀ k paradoxu, Āe násilnický muĀ je jediným, kdo je k ní alespoĀ obĀas laskavý).

- DĀleĀitý fakt - domácí násilí vĀdy narĀstá a nikdy neskonĀí samo od sebe!! K jeho Āmešení je nutný radikální k ze strany obĀtí.

Charakteristika Āeny – obĀtí domácího násilí

- V této situaci se mĀĀe ocitnout kterákoliv Āena, bez ohledu na vzdĀlání a sociální vrstvu.

- Tyto Āeny mohou mít urĀité společné vlastnosti, které jim neumoĀní zastavit násilí hned v zaĀtcích

- Jako typický znak bývá zmiĀováno sníĀené sebevĀdomí, konzervativní myšlení a víra, Āe muĀ je urĀitým zpĀ nadĀzený (rodinné vzory).

- ZejmĀna v prvních fázích projevĀ domácího násilí, kdy je Āena permanentnĀ udrĀována ve stresu, dochází k poklesu sebevĀdomí, pocitĀm bezmoci, vĀtší emocionální labilitĀ, sebedestruktivnímu a depresivnímu ladĀní apod. - jedná se o dlouhodobé dĀsledky domácího násilí.

- Soubor psychických projevĀ, které jsou následkem dlouhodobého domácího násilí bývá oznaĀován jako „syndrom týrané Āeny“ a má tyto projevy:

- pĀĀíznaky posttraumatické stresové poruchy – patĀĀ sem narušení ovládání, selhávání obranných schopností, pocit nedostateĀné ochrany, rozpad integrity osobnosti, ztráta Āivotních perspektiv spojená s celkovou neteĀností aĀ otupĀlostí a ztrátou Āivotní energie. Je obtíĀné s takovými Āenami navázat kontakt, projevují slabý zájem vnĀjší dĀní. Typické pro nĀ je tzv. zablokování vzteku – nejsou schopny se pĀĀirozenĀ chovat, jestliĀe nim nĀkdo prezentuje silné negativní emoce (hnĀv, zlost). Āeasto se u nich lze setkat s tzv. „extrémní laskavostí“ – snaĀí se svého partnera (popĀĀ. i jiné autority) pĀĀíznivĀ naladit, pĀĀedejít jakémukoliv konfliktu

- nauĀená bezmocnost – Āena se nauĀí, Āe nemá Āádnou kontrolu nad nepĀĀijemnými událostmi a Āe kaĀd zmĀnit nepĀĀijemnou událost konĀí prohrou – propadne letargii a pasivitĀ. S tím jde ruku v ruce sníĀené sebevĀdomí – týráná Āena pĀĀejímá partnerovo negativní hodnocení své osoby, ztrácí respekt k sobĀ samé, dochází k pokĀmive obvyklých mĀĀĀitek a pak si není jistá hodnocením toho, co se kolem ní dĀje.

- sebezniĀující reakce – jedná se o „pĀĀirozenou“ strategii vyrovnávání se s opakovaným a nevypoĀitatelným násilím. Násilí je závaĀným stresem. SebezniĀující reakce jsou rĀzné – napĀĀ. popírání viny útoĀníka, minimalizace následkĀ (bagatelizace zranĀní, zlehĀování situace), popírání zneuĀívání (zranĀní svádí na jiné dĀvody), odmítání moĀné záchrany (popírání reálné moĀnosti pomoci). Tyto reakce jsou pro okolí nepochopitelné, protoĀe vedou k dalšímu poškozování obĀtí. Je zapotĀebí vĀdĀt, Āe se v takovýchto pĀĀípadech jedná o mentální odpovĀĀ na zneuĀívání, manipulaci s realitou, kdy si týraná Āena vytváĀĀ svĀ vlastní svĀt, ve kterém i nevysvĀtlitelné násilí má své zdánlivĀ logické dĀvody – pĀĀetvĀĀ si realitu, aby pro ni byla pĀĀitelnĀjš Pro vznik tĀchto sebezniĀujících reakcí je podstatná osobní zkušenost s fenoménem „Jekyll a Hyde“ – tzn. zkušenost s dvojí tvĀĀí a dvojím chováním partnera, který se z násilníka promĀní v milujícího muĀe. N tak Āenu stĀĀidáním neutrálních Āi laskavĀjších podob vztahu s hrubou fyzickou agresí doprovázenou zjevným nepĀĀátelstvím. Zajímavostí je, Āe za rozhodující není periodický výskyt násilí, ale spíše nevypoĀitatelné stĀĀí zcela odlišných typĀ chování – Āím vyhocenĀjší a odlišnĀjší, tím pravdĀpodobnĀji dochází ke vzniku tzv. paradoxní vazby týrané Āeny na partnera. (tento jev uĀ zmínila Daniela je známĀjší jako tzv. stockholmský syndrom). Partner NejpravdĀpodobnĀjší pĀĀĀina domácího násilí je osobnostní zaloĀení pachatele. MoĀný psychologický profil : nízké sebevĀdomí, strach ze závislosti, externalizování obvinĀní, odmítnuté násilí, zvnitĀmnĀní tradiĀních rolí, izolace, prvky kontroly, vyjadĀĀování emocí zlostí, zkušenosti s násilím z dĀtství. Externí obvinĀní je prostĀmedek racionalizace – rozumového zdĀvodnĀní chování, které by jinak bylo nepĀĀipustné

https://www.kudlanka.cz VytvoĀeno pomocí Joomla! GenerovĀno: 17 July, 2024, 15:26

(vážnou používá ke zvodnění vnější faktory – byl ve stresu, opilý, žena jej záměrně vyprovokovala apod.) Spouštěcí mechanismus může být celá situace – alkohol, nezaměstnanost, finanční nedostatek, nechtěná apod. Agresivní partner se snaží situaci bagatelizovat, zlehčovat, popírají důsledky násilí, zbavují se odpovědnosti za své činy.

Můžeme je rozdělit do dvou skupin – násilníci v první skupině považují své chování za správné a popírají jakoukoliv vinu. Do druhé skupiny se řadí muži, kteří uznávají, že jejich chování není v pořádku, mají pocity viny a vlivy své rozdíly i mezi tím, do jaké míry své chování kontrolují. Hněv a agrese může být někdy projevem neschopnosti řešit partnerské problémy jiným způsobem (slabá kontrola impulsivity – „pitbulové“), zatímco kteří velmi přesně dohláží (chladné osoby s vnitřním klidem – „kobry“)

- Emocionální závislost na partnerce a strach z její možné ztráty – tento potlačený strach vede k vlastnickému a panovačnému chování

- Snížené sebevědomí a pocity bezmoci se snaží přivést k násilí (tzv. „mužské chování“ – nezálost je akceptovatelná mužská emoce).

- Konzervativní názory a představení, že muž je hlava rodiny, jeho slovo je nejvyšší autoritou; žena mu má být podřízena. Nestrpí žádnou odchylku od těchto norem, svou partnerku často nevnímá jako samostatnou bytost s vlastními potřebami, ale jako svou součást. Vážně jsou za ni zodpovědní a cítí se ospravedlnit, aby se chovala podle jejich představ – pokud toho nedosáhnou silou, používají fyzické prostředky.

- Pádová rodina – nejen muži, často OBA PARTNEŘI pocházejí z rodin, kde se objevilo zneužívání, popř. byli vystaveni násilí. (nemusí to být automatické, někdy naopak vedou negativní zkušenosti k odmítnutí násilí)

- Neexistuje typický násilník, ale společným rysem bývá snaha partnerku ovládat. V souvislosti se vzdáváním se uvádí že muži s níž se vzdáváním se předvede dopouští fyzického násilí, vzdáváním mužské spíše psychologický nátlak (výjimka je sexuální násilí, na které nemá vzdáváním žádný vliv). Okolí Pro vnější pozorovatele je často nepochopitelné pro ženu v takové situaci setrvává a nesnaží se ji jednat z jejího strach z nedůvěry okolí a z nepochopení, popř. že okolí nebude schopno dostatečně pomoci

Stále vládá situace povrchních postojů, představa a mýtů u laiků i profesionálů – okolí má pak nepříjemné očekávání v obětem domácího násilí – předvede ve vztahu k jejich psychické síle a schopnosti situaci samostatně zvládnout!!!

- Podle výzkumů typický průběh hledání pomoci – nejprve se oběť obrací na rodinu, přátelé, poté hledá pomoc například u zdravotních sester, lékařů, sociálních pracovníků, policie apod.

- Pro ženu není snadné přiznat svým nejbližším co používá – často věnuje více energie utajování násilí, když jsou příbuzní ochotni uvěřit, jeho je její partner schopen – situaci zlehčují, nebo s ním souhlasí (tato nedůvěra velmi negativním prvkem, který vede k další izolaci oběti a k rezignaci). Jedním z hlavních důvodů pro se žena neobrátil na příbuzné je strach, že by mohlo být ublíženo i jim.

- V rámci postojů odborníků byl tento problém dlouhou dobu považován za okrajový (změny postojů a pod vlivem feministických proudů v 60. a 70. letech). Postupem v praxi se setkávají s obtížemi – například po přejetí žena věnuje (efekt solidarizace – vytvoření koalice mezi obětí a agresorem) – což vede k tomu, že situace bagatelizována i přesto zjevnou nebezpečnost (pocity bezradnosti – policisté nemají pro tyto situace potřebný výcvik, mají pocit, že jde o intimní konflikt, do kterého se nemají co plést). Řešení? Není univerzální řešení – je procesem, který bychom mohli rozdělit do dvou fází: - pojmenování problému

- Řešení problému

V obou fázích bude žena muset přivést k situaci a bez podpory okolí to není schopna sama zvládnout. Hlavní pomoc – kromě zajištění bezpečného prostředí a zamezení pokračování násilí, je to předvede psychologický stav ženy. Podpořením psychiky lze dosáhnout zvýšení sebevědomí a napomoci k objektivnímu posouzení situace. Důležitá je žena pomoci přivést obavy z důsledků zřejmého problému a pomáhat s aktivními kroky k řešení takovéto situace. (kompilace textů ze závěrečné bakalářské práce na téma Situace ženy – oběti domácího násilí Moniky Nečasové - MU Brno, Fakulta sociální politiky a sociální práce, zpracovala Saffron)